

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

РўЗНОМА 1928 ИИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

Вилоят ижтимоий-сиёсий рўзномаси

1991 йил 21 декабрь • шанба
№ 247 (10.243). Баҳоси 10 тийин.

АНҚАРА.
19. 12. 1991

**АЗИЗ ҚАРДОШИМ!
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИ МУХТАРАМ
ИСЛОМ ҚАРИМОВ!**

Ўзбекистон Олий Кенгашининг 1991 йил 31 август куни ўтган навбатдан ташқари сессиясида эълон қилинган Ўзбекистон Республикасининг мустақиллигини ҳукуматимиз томонидан 1991 йил 16 декабрда тан олинганлиги ҳақидаги қарорни Сиз зоти олийларига етказишдан катта шараф ва ғурур ҳис этмоқдаман.

Қардош Ўзбекистон халқининг мустақиллигини тан олган илк давлат бўлишдан ва бу тарихий қарорнинг ҳаммамиз учун ғоятда самимий ва самарали бўлган сафарингиз чорига қабул қилинганлигидан алоҳида бахтиёрлик ҳисларини туймоқдамиз.

Шунга кўра халқаро ҳамжамиятнинг суверен ва тенг бир аъзоси сифатида янги босқичда ўртамиздаги мавжуд дўстлик, қардошлик ва ҳамкорлик алоқаларимизни янада ривожлантириш билан боғлиқ ахдлашувларимизни яна бир бор таъкидлашни истайман.

Сизга ва Сиз орқали мустақил Ўзбекистон Республикасининг қардош халқига бахт, муваффақият ва фаровонлик тилайман.

Сулаймон ДЕМИРЭЛ.

BAŞBAKAN

Ankara

19/12/1991

*Aziz Kardesim,
Muxtaram Zelim Karimov,
O'zbekiston Cumhuriyati,
Bashbakani,*

Ўзбекистон Юкsek Советининг 31 Август 1991 тарихинде яспалан иккинчи олағанусту toplantısında ilân edilen O'zbekistan Cumhuriyetinin bağımsızlık ve egemenliğinin Hükümetimiz tarafından 16-Aralık 1991 tarihinde tanınmasının kararlaştırıldığını Zat-ı Alilerine iletmekten büyük şeref ve gurur duyuram.

Kardes O'zbekistan halkının bağımsızlığını tanıyan ilk devlet olmaktan ve bu tarihi kararın büyük önem atfettiğimiz ziyaretiniz sırasında alınmış olmasından ayrıca mutluluk duymaktayız.

Bu vesile ile uluslararası camianın egemen ve eşit birer üyesi olarak önümüzdeki dönemde aramızdaki mevcut dostluk, kardeşlik ve işbirliği ilişkilerinin daha da geliştirilmesi konusunda kararlılığımızı yeniden belirtmek istiyorum.

Size ve şahsınızda bağımsız O'zbekistan Cumhuriyeti'nin kardes halkına en içten mutluluk, başarı ve refah dileklerini sunarım.

Süleyman DEMİREL

S. Demirel

İslam Kerimov
O'zbekiston Cuhurbaskani

ДЕЛЕГАЦИЯ ТОШКЕНТГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Қаримов бошчилигидаги республика ҳукумат делегацияси 20 декабрь куни Анқарадан Тошкентга қайтиб келди. Делегация расмий ташир билан Туркия Республикасига борган эди. Аэропортда делегацияни

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг раиси Ш. М. Йўлдошев, Ўзбекистон Республикасининг вице-президенти Ш. Р. Мирсайдодов, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг раиси А. И. Фозилбеков, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. (ЎзТАГ).

29 декабрь—Республика Президенти сайлови ва референдуми куни

ЖОЙЛАРДАГИ АҲВОЛ ТАҲЛИЛ ҚИЛИНДИ

19 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови ва Референдуми ўтказувчи Тошкент вилоят сайлов комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Маълумки, комиссия йиғилишларида вилоят районлари, шаҳарларида шу йил 29 декабрь куни ўтказиладиган Президент сайлови ва Референдуми ўтказишга тайёргарликнинг бориши мунтазам таҳлил этилмоқда. Бу сафар комиссия аъзолари халқ депутатлари Калинин, Бўна, Оққўрғон, Қўйи Чирчиқ, Урта Чирчиқ районлари ҳамда Янгийўл шаҳар Кенгашлари раҳбарларининг ҳисоботларини тингладилар.

29 декабрь куни Янгийўл шаҳрининг 34 мингдан зиёд сайловчиси 22 та сайлов участкасида овоз беради. Уларни рўйхатга олиш, сайловни ҳар томонлама пухта ўтказиш учун барча чоратadbirlar кўрилмоқда. Аммо

шу билан биргаликда айрим муаммолар ҳам юзага келаятир. Халқ депутатлари Янгийўл шаҳар Кенгашининг раиси Ш. Каримов ана шулар ҳақида гапирар экан, сўнгги пайтда шаҳарда электр таъминоти мураккаблашиб бораётганлигини алоҳида таъкидлади. Халқ депутатлари Бўна район Кенгашининг раиси Қ. Элчибоев эса ёнилғи етишмаётганлиги сабабли Бўна район аҳолиси транспорт қатнови издан чиққанлигидан кўп шикоят қилаётганлигини айтиб, бу борада мутасадди ташкилотлар қўшимча тadbirlar ишлаб чиқишлари зарурлигини айтди. Сўзга чиққан бошқа ўртоқлар ҳам Президент сайлови ва Республика Референдумига тайёргарлик сўнгги босқичга кирганлигини таъкидлаш билан биргаликда юзага келаятган ана шундай ва бошқа муаммоларни ҳал этиш зарур бўлаётганлигини тилга олдилар.

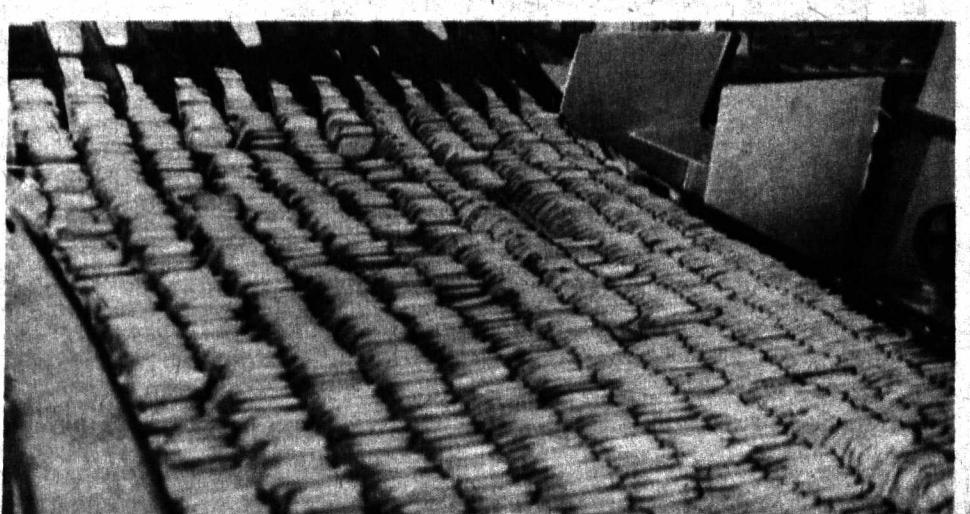
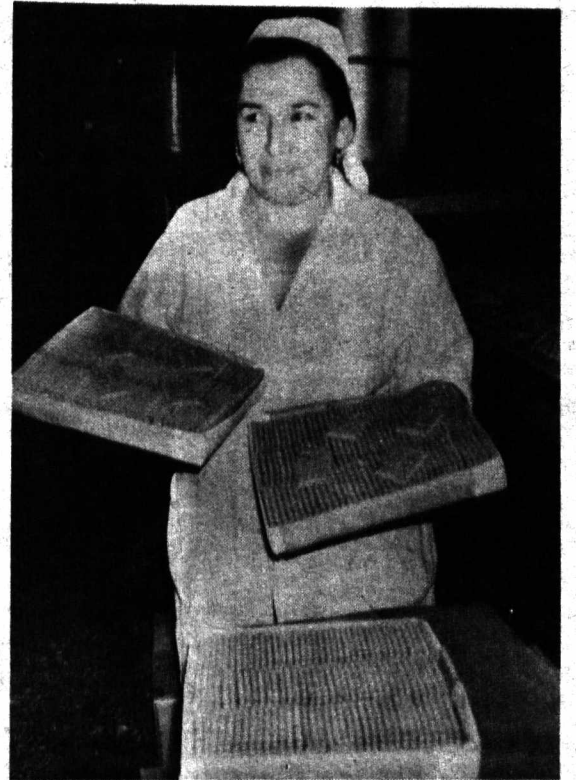
Дарҳақиқат, бу мулоҳазаларда жон бор. Сўнгги кунларда вилоятнинг барча район ва шаҳарларида транспорт қатнови, электр таъминотида тез-тез узиллишлар бўлмоқда. Шунингдек, айрим мутасадди ташкилотлар сайлов ва Референдум олтидан белгиланган тadbirlar ни бажаришда сусткашликка йўл қўймоқдалар.

Комиссия аъзолари шу куни вилоят аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси, вилоят ижтимоий таъминот бўлими, алоқа ҳамда электр энергияси таъминоти мутасадди бўлган раҳбарларнинг ҳам ҳисоботларини тинглаб, тегишли тadbirlar белгилаш зарурлигини таъкидладилар. Йиғилишда навбатдаги ишлар юзасидан маслаҳатлашиб олинди.

Йиғилишда халқ депутатлари вилоят Кенгаши раисининг ўринбосари Р. Турсунов сўзга чиқди.

● **ИШЛАБ** чиқаришни материаллар ва хомашё билан таъминлашдаги узунлишлар Янгийўлдаги «Лаазат» қандолатчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳам қаттиқ сезилмоқда. Турли-туман ширинликлар ишлаб чиқариш учун зарур бўлган хомашёнинг етказиб берилиши нҳоятда камайди, айримлари умуман келтирилмаяпти. Шунга қарамай бирлашма жамоаси бор имкониятлардан тўлароқ фойдаланишга астойдил интилаяпти. Айрим хомашё турларини етказиб бериш юзасидан шартномалар тузишга мувофиқ бўлмоқда. Шу туфайли ҳам уч турдаги ширинликлар ишлаб чиқариш мумкин бўлаяпти. Жамоа янги йил арафасида болалар совғалари учун зарур бўлган печенье ишлаб чиқаришни бир мунча кўпайтирди. Бундай маҳсулотлар жумҳуриятимизнинг турли вилоятларидаги савдо шахобчаларига етказиб берилаяпти. Суратларда: ишчилардан Халима Қурбонова (пастда, чапдан), Галина Фрид ва Нурия Гариповалар тайёр маҳсулот — печеньеи қутиларга жойлашмоқда. Печлардан чиқаятган тайёр печеньеелар. Бригада бошлиғи Марям Колонова (ўнгда) тайёр маҳсулотлар билан.

Сураткаш Х. МИРЗАКАРИМОВ.

ХУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ

**БИР КУН—МАКТАБДА,
БИР КУН—УСТАХОНАДА**

Яқинда «Маърифат» рўномасида халқ таълими тўғрисида Ўзбекистон Республикаси қонуни лойиҳаси эълон қилинган эди. Уни синчиклаб ўқиб чиқиб, кўп хурсанд бўлдим. Хусусан, менга таълимнинг асосий хусусиятлари бўйича белгиланган қондалар маъқул бўлди. Унда таъкидланишича, тўққиз йиллик таълимнинг ўнгина мажбурий, 10, 11-синфларга ўқувчилар ихтиёрий равишда бориб ўқишлари мумкин. Аллақачон шундай қилиш керак эди. Чунки қанчадан-қанча ёшлар қизиқмасаларда, 11 йил ўқиб умрларини беҳуда ўтказиб қилдилар. Эндиликда 9 синфни битириб бемалол техникумга, хунар-техника билим юртига бориб ўқиш имкониятига эгалар.

Ҳозирги турмуш тарзини ёшларнинг кўпроқ меҳнатга жалб этиб, оиллага моддий маблағ билан ҳисса қўшишга даъват қилмоқда. Бу ўринда касб эгаллашнинг моҳияти ортади. Ана шу муаммо бошқа бир муҳим масалани кўндаланг қилиб қўймоқда. У ҳам бўлса, мактаб ва хунар-техника билим юртиларнинг амалий ҳамкорлигини таъминлашдир. Бунга қаерда эътибор берилаётган бўлса, натижа ҳам самарали бўлмоқда. Бу шунинг учун ҳам зарурки, ёшларни касб танлашга жалб этишда ҳам мажбурийлик бўлмасин. Ҳар бир йигит-қиз юраги жизиллаган хунарни танлаб ўқисин. Худди шу ҳолдагина у кейинчалик кўнгли тўлиб ишлайди, умрини зое кетказмайди. Бу жиҳатдан олган-

да Калинин ноҳиясидаги Нодира номли 15-ўрта мактаб иши ибратли. Бу мактабда ўтган йили 98 нафар ўқувчи 9-синфни битирди, шулардан 20 нафари мактабда ўқишни давом эттирмоқда. Қолганлари Тошкент шаҳридаги А. Хўжаев номли хунар-техника билим юрти билан тузилган шартномага мувофиқ 3 кун мактабда, 3 кун билим юрти устахонасида ўқиб касб ўрганишаптир.

Ёшларни хунарга тортишда мактаб директори Шавкат Мадумаров, билим юрти директори Шомансур Муродов ҳамда ўқитувчи Зухрадон Хўжаевлар жонкуярлик кўрсатдилар. Бу хунар даргоҳида йигитлар бўёқчилик, сувоқчиликни, қизлар тикувчиликни эгалламоқдалар. Бундай ҳамкорлик бошқа мактабларда ҳам мавжуд. Чилонзор районидagi 200, 203, Акмал Икромов районидagi 81, 116, 123, 129-ўрта мактаблар кўндан буён бизнинг билим юртимиз билан алоқани мустақамлашганлар. Ҳар йили ана шу мактаблардан 15—30 ўқувчи касб эгаллаш учун билим юртимизга юборилади.

Оталиқ ташкилотларининг билим юртини битириб чиққан кадрларга талаби ортаётганлиги ҳам эътиборга лойиқ. Шу муносабат билан хунар-техника даргоҳларига яхши хулқли, ижобий баҳолар билан ўқиган ёшлар келишса мақсадга мувофиқ бўларди. Негадир, бу борада ҳамон мактаблар, отаоналар етарли ғамхўрлик кўрсатишмапти. Қолавер-

шу тантаналарда 2 мингта яқин томошабин иштирок этди.

Маданият ходимлари ниҳояланаётган йилда миллий бадий жамоалар энг кўп шаклланишларини ҳам таъкидламоқдалар. Маданият вазирлигига қарашли вилоятимиз клубларидаги 977 бадий ҳаваскорлик дасталаридан 90 таси қозоқ, 20 таси татар, 12 таси қорейс, 10 таси тожик дасталари эканлиги бунга мисол бўла олади.

С. ҲАСАНОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» рўномасининг ўтган йиллардаги сонларидан бирида «Квантнинг холис хизматлари» номли мақолам босиб чиққан бўлиб, унда Ригада чиқариладиган «Квант» деб аталган автомат телефон станциясининг афзалликлари ҳақида ҳикоя қилинган эди. У мавжуд АТС лардан тубдан фарқ қилиши, қўшимча 25 хил хизмат кўрсата олиши қайд этилганди. Муштариолардан келган хатларга қараганда, «Квант» кўпчиликини қизиқтириб қолган. Бугунга келиб қатор йирик корхоналарда бу аппаратдан фойдаланилмоқда. Бироқ, айрим иқтисодий ва техникавий сабабларга кўра йирик шахарларнинг, жумладан, Тошкентнинг телефон тармоқларида ишлатилганича йўқ.

ғироқлари давомиди «банд» сигнални бераверади. Унингизда бўлмаган вақтингизда эса аппаратнингиз сизга кўнғироқ қилган 64 тагача одамнинг кўнғироқ қилган кўни, соати ва телефон номерларини «эсида» сақлаб қола олади ва таблода ёзиб кўрсата олади. Аппарат 32 та номерни «хотира»сида сақлаб қолиши мумкин. Шу номерларга кўнғироқ қилиш учун эса биргина тугмачани босиб кифоя қилади. Борди-ю кўнғироқ қилаётган телефон банд бўлса, компьютернинг ўзи ўша телефон бўшаши билан уланади ва бу ҳақда сизни огоҳлантиради.

Телефон дастасини кўнғироқ қилаётган кишининг овозини қарнайда эшитмагунингизча олмаслигингиз ҳам мумкин. Гаплашаётган вақтингизда суҳбатдошингизнинг

● ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

**Тошкентда ҳам
чиқарилмоқда**

Бугунга келиб, айнан, йирик шахарларнинг телефон тармоқларидаги АТСлардан кескин фарқ қиладиган ва бир ўзи жуда кўп қўшимча хизматларни кўрсатадиган телефон аппарати яратилди. У МТК—2 (кўп хизматли телефон компьютери) деб аталади. Масалан, сизга телефон қилган одамнинг телефон номерини билиш зарур бўлиб қолди, дейлик. Бунинг учун анча овора бўласиз: аввало телефоннинг дастасини аппаратга қўймай бошқа бир телефондан АТСга кўнғироқ қилиб, у ердигилардан ким телефон қилаётганлигини сўраб билишингиз мумкин. Албатта, бу анча машаққатли. МТК—2 аппарати эса бунинг бир ярим сониядан олти сониягача бўлган вақт ичида айтиб беради.

гапини хонангизда ўтирганлар ҳам эшитишини истасангиз компьютердаги овоз кучайтиргични улаб қўйишингизни ўзи кифоя. Бирон ёққа кета туриб уни аппаратга «айтиб» кетсангиз у сизга кўнғироқ қилганларга қайси номерли телефон ёнида эканлигингизни билдиради. Компьютернинг иккита кўнғироғи бор. Улар сиз айтган вақтда қайси номерга телефон қилмоқчи эканлигингизни огоҳлантиради ёки уйқудан уйғотади. Компьютердаги тақвим ва соат эса бехато ишлайди.

Бунинг учун, ҳатто, дастасини кўтаришингиз ҳам шарт эмас. Кўнғироқ қилаётган одамнинг телефон номерини, ҳатто, у кўчалардаги автомат телефони бўлганда ҳам билганингиздан кейин эса суҳбатни магнитофон лентасига ёзиб олишингиз ҳам мумкин.

Айтайлик, сизга телефон қилган одам билан гаплашишга ҳушингиз йўқроқ. Бундай ҳолларда сизнинг «буйруғингиз» билан ўнтагача қилинган телефон кўн-

МТК—2 дан фойдаланиш осон. Барча компьютерларда бўлганидек керакли тугмачаларни босиб истаган «буйруғингиз»ни беришингиз мумкин. Унинг бошқа компьютерлардан яна бир афзаллиги шундаки, электр энергияси бўлмай қолган тақдирда ҳам барча буйруқларингиз ва ахборотларни 24 соатгача «ёдида» сақлаб туради.

Бу аппарат ажойиб алоқа воситасидир. У Японияда, Олмонияда ёки АҚШда эмас, Ригада, Москвада ва ... Тошкентда (ҳатто иккита кичик корхона) ишлаб чиқарилмоқда ва дастлабки намуналари харидорларга етказиб берилди.

Т. ЛУТФУЛЛАЕВ,
алоқачи муҳандис.

МАДАНИЯТ
МУАССАСАЛАРИДА

**БАЙНАЛМИЛЛАЛ
РУҲДА**

1991 йилда вилоят маданият муассасалари миллатларо дўстлик, ўзаро хурмат ва турли халқлар маданий меросига эътиборни кучайтириш борасида қатор тадбирлар ўтказилар.

Хусусан, Бекобод районидида уюштирилган барча миллатлар турмуш тарзини ва урф-одатларини намойён қилувчи павильонлар кўргазмаси ҳамманинг эсида қолди. Бу тадбирни вилоят бошқармаси келажак учун кинолентага ҳам тушириб қўйди.

Бўстонлиқ, Юқори Чирчиқ, Қибрай районларида ўтган оқинлар кўриги ҳам йилнинг файзли байрамларидан бўлди. Ҳазилмаданий уйи, Бўстонлиқ ноҳиясидаги Абай номли, «Қизил ту» колхозларида

шу тантаналарда 2 мингта яқин томошабин иштирок этди.

Маданият ходимлари ниҳояланаётган йилда миллий бадий жамоалар энг кўп шаклланишларини ҳам таъкидламоқдалар. Маданият вазирлигига қарашли вилоятимиз клубларидаги 977 бадий ҳаваскорлик дасталаридан 90 таси қозоқ, 20 таси татар, 12 таси қорейс, 10 таси тожик дасталари эканлиги бунга мисол бўла олади.

С. ҲАСАНОВ.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

● **СОВЕТ** Социалистик Республикалари Иттифоқи энди йўқ. Бирлашган Миллатлар Ташкилотига унинг ўрнини ким эгаллайди, деган савол ҳозирги пайтда ҳамманни қизиқтирмоқда. Россия Президенти Б. Н. Ельцин АҚШ давлат котиби Жеймс Бейкер билан яқинда учрашган пайтда СССР ўрнини БМТда ҳамда Хавфсизлик Кенгашида Россия эгаллаши мумкин, деган фикрни билдирди. БМТ бош котибининг матбуот котибларидан бири Алекс Таукач бу хусусда гапириб, биз Совет Иттифоқида бўлаётган воқеалардан, албатта, хабардормиз, бироқ Совет Иттифоқи ҳамон БМТ ҳамда Хавфсизлик Кенгаши аъзоси бўлиб турибди. Бу ҳолатни ўзгартириш тўғрисида масала кўтариладек бўлса, БМТнинг тегишли органлари бу хусусда ўйлаб кўради, деди.

● **КОРЕЯ** Жумҳурияти

президенти Ро Дэ У яқинда сузга чиқиб, Корея Жумҳурияти ҳудудида ядро курулишининг бирин-бир тури қолгани йўқ, деб айтди. Шу тариқа у КХДЖ раҳбариятини ядро курули яратиб хатти-ҳаракатларидан воз кечингиз, шу йўсинда Корея ярим оролини ядросиз минтақага айлантиришга чакирди.

● **ИСРОИЛ** кнессети (парламенти) комиссияси раиси Михаэль Клейнер гапларига қараганда, СССРдан Исроилга кўчиб келадиган муҳожирларнинг уч фонга яқини аслида яҳудий миллатига мансуб одамлар эмас. Улар Совет Иттифоқидан қалбаки хужжатлар билан чиқиб кетишган. Менинг фикримча, деди М. Клейнер, уларни Совет Иттифоқига яна қайтариб юбориш керак.

● **ЧЕХОСЛОВАКИЯ** пойтахти Прагада галати бир иш юзасидан олиб борил-

ган терговлар тамом бўлди. Унда маълум бўлишича, Чехословакиянинг собиқ раҳбарлари ривожланган мамлакатлардаги коммунистик ҳамда ишчи партиялар фаолиятини молья билан таъминлаб туриш мақсадида ҳар йили Москвага — махсус счётка ярим миллион доллардан ошмиқ маблағларни ўтказиб турришган.

● **ЯҚИНДА** Қизил денгизда содир бўлган муҳим кема ҳалокати ҳақида рўномамизда хабар эълон қилинган эди. Ҳарқ бўлган кемадан одамларни қутқариб олиш пайтда омон қолган кишилар таажубли бир воқеанинг гувоҳи бўлганлар: чўкиб кетаётган бир эркак кишининг бошини сувдан баланд «тутишиб», икки дельфин бу шахсни соҳилга омон-эсон олиб чиқиб қўйганлар. Дельфиннинг бири гоҳо-гоҳо ҳужум қилмоқчи бўлган акулаларни булажак қурбонларидан нари ҳайдаб турганлар.

● **БАЛИҚ** тутиш билан шуғулланувчи «Карртли» совет кемаси кунди кеча Шотландиянинг ғарбий соҳили

га яқин бир жойда ҳалокатга учради. Тулиқ бўлмаган маълумотларга қараганда, кема хизматчиларидан уч киши ҳалок бўлди, беш киши дом-дараксиз йўқолди.

● **НОАНЪАНАВИЙ** тиббиётга Америка фуқаролари қандай муносабатда бўлмоқдалар? Бу саволга машҳур «Тайм» ҳафтанома-

си жавоб беришга уриниб кўрди.

Маълум бўлишича, ноанъанавий тиббиёт сўнгги йилларда бутун Америка бўйлаб кенг қулоч ёймоқда. Эндиликда у санаот уюшмасига айланиб бормоқда. Унинг тасарруфида бўлган 27 миллиард доллар ҳам шундан далолат беради. Ҳафтанома ҳозирги замонавий тиббиётга қараганда ота-боболардан қолган даволаш усуллари кўпроқ фойда келтирмоқда, деб ҳисоблайди. **СУРАТДА:** нини билан даволанаётган беморни кўриб турибсиз.

ТАСС сурати.

● **РУМИНИЯ** ташқи ишлар вазирлиги шу йил 25 декабрдан бошлаб Руминиянинг ҳар бир фуқароси чакирниқ ёхуд таклифларсиз бемалол Молдова Жумҳуриятига бориши мумкин, деб эълон қилди. Унинг шахсини тасдиқловчи хужжат ёхуд хориж учун мулжалланган паспорт бўлса бас.

• Қадриятларимизнинг қадрига етайлик

ИККИ АЛЛОМА ДУСТЛИГИ

УСТОЗ МАҚСУД Шайхзоданинг «Тошкентнома» поэмасидаги «Хотима» қисмида шундай мисралар битилган:

Яшадим ўттиз йил бунда
чамаси,
Бу ерда туғилган
Ғафур ва Ойбек
Бир шайхизмининг
ўтли юраги,
Бир наср уйининг
балад тираги.

Дарҳақиқат, 1928 йилда ўзбек тупроғига илк бор қадам қўйган ўспирин Янгит Мақсуд Шайхзода Ғафур Ғулум ва Ойбекнинг меҳмоннавозлигидан чинамга баҳраманд бўлди.

Бошланғич бобларнинг мутолаасидан сўнг қизғин баҳсимиз ярим тунга қадар давом этди. Бу орада ўлаб чойнак чой ичиблиб, бир неча қутти «Казбек» оламдан ўтди. Охири, иккимиз ҳам баҳс ва суҳбатдан қолдик.

Алишер Навоий шахсияти талқинига доир анчагина мулоҳазалар Ойбекка маъқул тушди. Ана шу суҳбат асосида, роман нашр этилгач, менда роман ҳақида батафсил муҳожа билан чиқиш нияти туғилди. Ва нҳоят «Тирек Алишер» мақолам «Қизил Ўзбекистон»да эълон қилинди.

Бу икки улуғ зоти шарифлар ўзбек классик адабиёти ва маданиятимизнинг беназир билимдонлари сифатида кўпгина ва баҳсли муаммолар талқинида ҳамнаша бир-бирлари билан маслаҳатлашар, кўпинча ҳамфикр бўлардилар. 60-йилларнинг аввалида катта бир адабий доирада Ойбек ҳақида сўз кетганда Шайхзода шундай деган эди:

— Шубҳасиз, Ойбек ўзбек адабиётида ижодий иш интизомини ўзига темир қонда қилиб олган ва шуниси билан ёшларга яққол ўрнатқан бўла оладиган адиб. Мунтазам меҳнати билан бир қаторда жуда кенг маърифат ва теран билим доирасига эга бўлиш, ҳаёти, тарихини, инсонларни чуқур ўрганиш Ойбекнинг кенг қулоқ отиб ривожланган ижод унувларини яратишига имконият берди, деб ўйлайман. Ҳа, ҳақиқатан ҳам Ойбекни оламшумул адиб, насримизнинг бузруквори, улкан мутафаккир, камтаринлик ва олижанобликда инсли йўқ вали шахс десам, муболага бўлмас.

Бундайин самимий фикрлар Мақсуд Шайхзоданинг Ойбек ҳақида битилган қатор шеърий бағишловларида ҳам ўзининг яққол ифодасини топган.

Муҳсин ЗОКИРОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи, филология фанлари номзоди.

УН БЕШИНЧИ асрда Хирот шаҳрида кўплаб тарихчи, зироатшунос, фикр, тил билимлари донишмандлари, адабиётшуносу мусиқашунослар етишиб чиқди. Хондамир оламга донг таратган ана шундай донишмандлардан биридир.

Ғиёсиддин ибни Хумиддин Хусайний — ХОНДАМИР 1475 йили Хиротда зиёли оиласида дунёга келади. У дастлабки таълимни хусусий муаллимлардан олади, сўнгра Хирот мадрасаларида таҳсил кўради. Ҳомий, Навоий, Хусайн Бойқаро билан маслақдош бўлади. У замонасидаги кўпгина билимларни эгаллайди, бобоси Мирхондиннинг анъаналарини давом эттиради. Хусайн Бойқаро саройида китобдор, Хирот мадрасаларида мударрис бўлиб ишлаган олим, 1528 йили Деҳлига бориб, аввал Бобур, кейин унинг ўғиллари ҳузурда яшайди. Хумоюннинг барча юришларида тарихчи сифатида ҳамроҳ бўлади. Хондамир 1535 йили Ҳиндистонда вафот этган. Олимнинг ҳаётий ва ижодий мероси Ўзбекистон Фанлар Академиясининг мухбир аъзолари Иззат Султон, Бўривой Аҳмедов, доцент Наим Норқулов томонидан ўрганилган. Доцент Ҳасан Қудратуллов олим асарларидан айрим парчаларни аслида — форсийда оммалаштирган; машҳур олим Порсоҳон домла Шамсиев «Мақорим ул-ахлоқ»ни ўзбекчалаштирган.

Хондамирдан бизга қадар уч жилддан иборат «Ҳабиб ус-сияр», «Хулосат ул-ахбор», «Дастур ул-вузаро», «Қонуни Хумоюн», «Чор унсур», «Мақорим ул-ахлоқ» асарлари етиб келган. Бундан ташқари, у бобоси Мирхондиннинг «Равзат ус-сафо» асарининг еттинчи жилди ҳамда хотимасини ёзган. Бу асарлар бир томондан XV асрнинг охири, XVI асрнинг биринчи чорагидаги Шарқ мамлакатлари тарихини, хусусан, Ҳиндистон, Эрон, Хуросон, Мовароуннаҳр тарихини ўрганишда жуда катта аҳамиятга эга. Олим уларида ўзигача бўлган араб ва форс тарихчиларининг асарларидан кенг фойдаланади; ўз фикрларини айрим ривоятлар билан тасдиқлашга интилади. Айниқса, теурийлар салтанатининг инқирози, уларнинг шайбонийлар, сафавийларга қарши олиб борган жанги, Ҳиндистондаги салтанатдорлиги анча батафсил ёритилган.

Олимнинг «Ҳабиб ус-сияр» асари, айниқса, жуда катта илмий ва амалий аҳамиятга эга. Чунки муаллиф унда Ҳиндистон, Хуросон ҳамда Мовароуннаҳр каби ўлкаларнинг табииати ҳақида анча маълумотлар беради. Хусусан, олимнинг ҳайвонлару паррандалар тўғрисидаги изчил мулоҳазалари бу жойларнинг ҳайвонот олами тарихини ўрганишда, зотлари йўқолиб кетган баъзи дарранда ва қушларни аниқлашда бебаҳо манба ҳисобланади. Хондамирнинг бу далиллари XV—XVI асрларда Хи-

Шунинг учун у жаноб ташвишлиниб: «Менинг илтимосим олий ҳазрат кўнглига оғир тушди», деб ўйлади. Шатранж ўйини тугади. Эҳсон ва саховат соҳиб Амир у зотга мурожаат этиб: «Агар фақирлардан бири майдони кенг, иморати кўп, ҳавоси ёқимли ва суви ширин, мадрасага яқин ҳовлини сизга инъом этса, сизга муносиброқ бўладими ёки ўша ўзингиз айтган ҳовлини қўлга киритиш учун ҳаракат қилинсинми?» — дедилар. Улуғ насаблик ул жаноб бу сўзни эшитиб, шодлик ва хурсандлик билан миннатдорчилик изҳор этдилар.

Ушбу ҳикоят Хондамирнинг «Мақорим ул-ахлоқ» асарининг тўққизинчи мақсади (боби)дан келтирилган. Унда зикр қилинган талаба «Бадоеъ ус-саноеъ» («Бадийий санъатлар») асарининг муаллифи машҳур шоир, адабиётшунос, мударрис Атоулло Маҳмуди Хусайнийдир. Кейинчалик олим ўз асарида Навоийдан кўрган муруввати учун миннатдорлик билдириб, улуғ Амир ҳақида илиқ сўзлар ёзиб қолдирган.

Ҳа, Хондамирнинг «Мақорим ул-ахлоқ» асари унинг ўз таъбири билан айтганда, «болалиги ва йигитлик палласида кўп марҳаматлар кўргани» ҳазрат Навоийга бағишланган энг баржаста асаридир. Ун мақсаддан (бобдан) иборат бу асарни Хондамир тугатиб, ҳали ҳушнавис қилиб улгурмасдан, Алишер Навоий оламдан ўтади. Олим кўзда нам, дилда ғам билан китоб охирида шоир вафоти тафсилотларини ҳам битириб, филология фанлари номзоди, доцент.

Ушбу асар Навоийнинг ҳаёти, фаолияти, ижодий мероси хусусида энг мукамал маълумот берадиган муътабар манбалардандир.

Хулоса қилиб айтганда, Хондамир XV асрнинг охири ва XVI асрнинг биринчи ярми давридаги Хуросон фанининг энг ёрқин юлдузлари сифатида абадий порлаб, ўз ворисларига маърифат нурини сочаверади.

Ҳамиджон ҲОМИДОВ,
филология фанлари номзоди, доцент.

Ушбуни ёзишда Хондамир асарларидан, В. Аҳмедовнинг «Хондамир» рисола-си ҳамда қомуслардан фойдаланилди. (Х. Ҳ.).

роҳат табиий фанларни тадқиқ этиш маркази бўлганлигини яна бир қарра тасдиқлайди.

— ҲИКОЯТ —

БИР КУНИ мақтовга лоийқ Амир фикрни чарх-лаш учун Мавлоно Фасихиддин Соҳиб билан шатранж ўйнамоқда эди. Шу пайт тўсатдан Амир Бурҳониддин Атоулло кириб келди. Ул ҳазрат иззат ва ҳурмат таомилларини бажо келтириб, илтифот ва кўнгил сўраш йўли билан:

— Қаердан ташриф бурюдилар ва қандай юмушлари бор? — деб сўрадилар.

Амир Бурҳониддин шундай жавоб берди:

— Ҳар кун шаҳардан «Ихлосия» мадрасасига қатнашдан қутилиш учун кўпдан бери унинг атрофидан бир ҳовли сотиб олиш иштиёқида юрардим. Ҳозир эса ушундай жой топдим ва уч минг динор кепакнига сотиб олмоқчиман. Бироқ бу орада бир амалдор пайдо бўлиб, бу маблағ устига бироз қўшмоқда. Сотивчи эса ҳовлисини ўшанга сотмоқчи. Умид шуки, мулозимларингиз у кишига мазкур ҳовлини сотиб олишдан воз кечиш ва менга қолдириш ҳақида шифқат юзасидан бир қороз ёзсалар.

Дарё кўнгилли Амир бу сўзларга жавоб бермасдан, ўртадаги шатранж машғулоти тугатишга киришди.

Отинг тутсам: «Нигоро!» дебки, закидин забон ўртар.
Сенинг дардингда дард ээди, нетиб ҳолим аён айлай!
Сени излаб берай дарман, гапур йўлни қаён айлай!
Магар етсамки қошинга, ба шуқри садқа жон айлай,
Қаю тил бирла, эй жоно, сени васфинг баён айлай,
Тилим лолу кўзум гирён, сўнгаларим ниҳон ўртар.
Менга бахту иноятдир эшингнга гадо бўлмоқ,
Ва ё ҳуснингни бир кўргач, ки сўнгра юз адо бўлмоқ,
Ва ё тийғи ниғоҳингни шаҳиди Карвало бўлмоқ,
На қаттиг кун экан, жоно, висолингдин жудо бўлмоқ,
Мени оҳим тутунинга замину осмон ўртар.
Неча ўттим эшикингни, нечун зорингни кўрмассан,
Манга раҳмат кўзи бирла боқиб рўйинг ўтурмассан,
Ғуноҳим бўлса гар, дилбар, нечун қатлим буюрмассан,
Бу дард ила хароб ўлдум, келиб ҳолимни сўрмассан,
Ғаминг бошқа, алам бошқа, юронимни фиғон ўртар.
Утингайман, ки чехрангдин ҳижобингни сира олма,
Етар, бас, Дилмурод куйган, ёқиб такрор олов солма,
Қилу шифқат фақирларга, қаро кўзум, қарай қолма,
Бу машраб дардини, жоно, ки ҳеч ким бошига солма,
Агар маҳшарда оҳ урсам бихишти жовдон ўртар.

Дилмурод САИДОВ.

БОБОРАҲИМ МАШРАБ ТАВАЛЛУДИНИНГ
350 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Ў Р Т А Р

[МАШРАБ ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС]

Тушиб эрди манга чашминг, оташинди бу жон ўртар,
На кундуз, на шабм торик манга бермай омон, ўртар,
Демасман кимсага дардим, гапирсам гар лисон ўртар,
Агар ошиниғим айтсам, куюб жону жаҳон ўртар,
Бу ниқ сиррин баён қилсам, тақи ул хонумон ўртар.
Маним ҳолимга эл ҳайрон, ки элдин ҳам ўзум ҳайрон,
Кезиб кўча, ки чун талба, сўзум вайрон, ўзум вайрон,
Бу ҳолимдин кулар бўлсанг, жавобимни эшит нодон!
Кишига ниқ ўтидин заррае етса-бўлур гирён,
Бўлур бесабру бетоқат, юрак-бағри чунон ўртар.
Неча кездим бўлиб сарсон санинг ёлғиз сўроғингда,
Ки сақлай деб бу жонимни фиғонингни панохингда,
Тополмасдин чекиб нола дилм ўртанди доғингда,
Мени беҳонумон тинмай куюб андим фиғонингда,

Шубҳасизки, мен бажонидил розилик билдирдим.

Адабиёт саҳифаси

ИЖОД СЎҶМОҚЛАРИДАН

Рамз БОБОЖОН 70 ёшда

ли бадний жиҳатдан хомроқ, барчанинг эътиборини тортмаган бўлса-да, улар ўзининг жўшқинлиги ва лирик манзараларга бўлиги билан эътиборга молик эди.

ҳам шундайми? Бир қарашда осудадек кўринган турмушимиз зиддиятларга бой эди. Кўзга кўринмас иллар билан Марказга боғланган эдик, коммунистик партиянинг измидан чиқмасдик. 100 сўм бериб ўн сўмга қаноат ҳосил қилишга ўрганиб қолгандик. Буйруқбозлик, мадҳиябозлик, мансаб учун кураш авжга чиқ

ва бошқа адабларимиз ижодида ҳам шунга ўхшаш руҳ ҳукмрон эди. Шунга қарамай Рамз Бобожон ижодий фаолиятини янги-янги мавзулар ҳисобида кенгайтириб борди. Унинг ижоди шеърдан дostonга, dostonдан драматургияга ўсиб чиқди.

Шоир 1939 йили «Шеърлар», 1940 йили «Ҳадя» шеърый тўпламларини эълон қи

Рамз Бобожон 60—70-йилларда дostonчилик жанрида самарали ижод қилди. Хусусан, у ўзининг «Қадрдон дўстлар», «Дўстлар ва уйлар», «Қизил галстук» («Назми ва Турғун») дostonларида, «Мирзаҷўл афсонаси» балладасида шижоаткор меҳнат, вафо ва фидойилик ғояларини тараннум этди.

Рамз Бобожон ижодининг катта қисмини саҳна учун ёзилган асарлар ташкил этади. Жумҳуриятимиз театрлари унинг қатор пьесаларини муваффақиятли саҳналаштириб келишди. Ҳаётимизда учрайдиган салбий иллатларни фoш этиш, ижобий қаҳрамон саналуви характерларнинг курашларини кўрсатиш драматург олдидаги муҳим вазифалардан бири эди. Шунингдек муғомбир ва айёр, дангаса ва муттаҳам кимсалар устидан комик ҳолатларда қулишни ҳам комедиянавис сифатида самарали амалга оширди. У ўзининг «Тоға ва жиянлар» (1960), «Лўлилар» (1964) номли пьесаларида ҳаётимизда учраб турадиган иллат ва қусурларни фoш этди, илғор фикрли кишиларнинг яратувчилик фаолиятларини кўрсатиб берди. Драматург ижодидан кенг ўрин олган «Инсу жинс ёки тирик мурдалар», «Зухранинг мантублари» пьесалари, «Шикоятга ҳожат йўқ» кинокомедияси ҳам ўзининг ҳаётий жиҳатлари билан эътиборимизни тортади.

ТАЛАНТ ўз-ўзидан пайдо бўлмайди. Уни юзага чиқариш ва ўстиришда ижодкор минг бир тўсиқларга учрайди, бироқ қийинчиликлардан кўрқмаслик, мардлик, тантилик, оқилона ҳаракатлар туйғайли истеъдод эгаси ўз қобилиятини юзага чиқаради. Бунинг учун қаламқаш дунёни теран ҳис этиши, ўзининг ақл-идроки, ҳис-ҳаяжонини ва ҳаёт зиддиятларини ҳар жиҳатдан англаши зарур. Ана шундай иқтидор эгаларидан бири, элимизга жўшқин лирик шоир ҳамда маҳоратли драматург, моҳир ташкилотчи раҳбар сифатида танилган Рамз Бобожондир.

Бошқа ёзувчилар қаторида ҳаёт қарама-қаршиликларини бошидан кечирган, эл-юрт манфаати йўлида тинмай фаолият кўрсатаётган моҳир адабимиз 1921 йилнинг декабрида Тошкент шаҳрида таваллуд топди. У ёшлигидан бошлаб билим олишга алоҳида меҳр қўйди. Низомий номидаги Тошкент Давлат муаллимлик олийгоҳида тахсил олди. Уқувчи-ёшларнинг нашри бўлган «Ленин учқунини» муҳаррир бўлиб ишлади. Ғафур Ғулום номидаги Адабиёт ва санъат нашриётининг раҳбари, кўп йиллар Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг котиби, Осиё ва Африка ёзувчилар Ўзбекистон кўмитасининг раиси сифатида катта фаолият кўрсатди.

Рамз Бобожон ўқувчилик йилларидаёқ бадний адабиёт сеҳрига тушди. Унинг кенг, қизиқарли ва машаққатли бағрига киришга ўзида куч топишга интилди. Қалбида жўш ура бошлаган ижодий тугён уни нимадир ёзишга ундарди. Баландликдан туриб зилол суви кўлга калла ташлашга ботинолмай, охири-охири ўзини отган болакай қанчалик ҳузур олганидек, ёш Рамз ҳам адабиёт уммонига шўнғишга ўзида жасорат ва куч-ғайрат топди. У ўн тўрт ёшлигидаёқ биринчи маши — «Шодлигим» шеърини «Ленин учқунини» рўномасида эълон қилдириб, ижоднинг илк қувончини тотиб кўрди. Шундан сўнг кетма-кет унинг ҳикоя ва шеърлари матбуот саҳифаларида кўрина бошлади. Ёш адаб эзганларини устозларига кўрсатиб, уларнинг йўл-йўриқларидан баҳраманд бўларди. «Орак», «Ҳаёт гулшани» сингари поэтик намуналари ҳа-

либ, кенг жамоатчиликка танила бошлади. Иккинчи жаҳон уруши йилларида Рамз Бобожон ғалабага ишонч руҳидаги шеърлари билан майдонга чиқди. Шу тариқа ватанпарварлик мавзуси унинг ижодиде етакчи ўринни эгаллади.

Ана, сендан шундай бир ўтинч:
Еваларини қув, Ватан бўлсин тинч!
Енгини учун элга қасам ич,
Олмос қилич сенинг қўлиңда...

Шоир ижодида фронтда қон кечаётган аскарларимиз ва уруш ичкарисида фидокорона меҳнат қилаётган халқимизни руҳлантирувчи шеърлари анчагинадир. Айниқса, «Фронддан хат», «Соғиниш», «Солдат», «Яхши ниъат» сингари шеърларида лирик қаҳрамонларнинг ички дунёси, муҳаббат, дўстлик, садоқат мотивлари ўз ифодасини топганлигини кўрамиз.

Урушдан кейинги йилларни биз одатда тинч давр деб атаб келдик. Ҳақиқатан

қан давр эди. Уз жонажон жумҳуриятимизнинг бағридан чиқаётган тайёр хом ашё ва маҳсулотларни сувтекинга Марказга бериб юбораятганимизни қонуний бир ҳол деб тушуниб келдик. Ана шундай ғалвали даврни биллиб-билмай мадҳ ҳам этдик. Шоир Рамз Бобожон ҳам бу «умумхалқ» мадҳиябозларнинг бири сифатида кўзга кўринган эди. «Москва сафарини», «Мирзаҷўл баҳори», «Москва», «Октябрь», «Қизил майдон», «Салом пойтахт», «Бу — менинг Ватаним» сингари шеърларида ана шу руҳ ўз аксини топганлигини айтмасдан ўтолмаймиз. Бироқ бу билан шоирни айблаб ҳам бўлмайди, чунки бу ҳол — давр иллати эди. Бундан ҳеч ким қочиб қутулолмаганлиги сир эмас. Ғафур Ғулום, Уйғун, Зулфия, Ҳамид Ғулום, Мамарасул Бобоев сингари

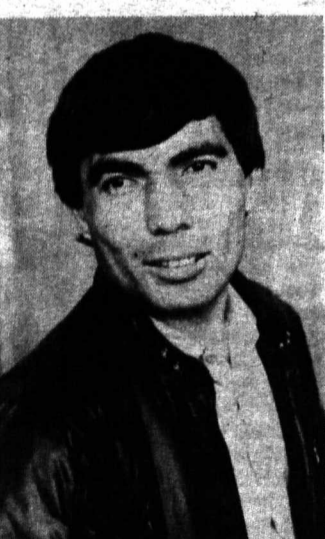
Рамз Бобожон моҳир таржимон сифатида ҳам кенг китобхонларнинг эътиборига тушди. У А. Пушкин, Н. Некрасов, А. Твардовский, Н. Грибачев, Н. Тихоновларнинг шеър ва балладаларини, Г. Ибсен, С. Михалков, Н. Ҳазрий пьесаларини ўзбек тилига ўғирди.

Рамз Бобожон «Оби-ҳаёт» дostonи учун СССР Давлат мукофотига сазовор бўлди. Ташкилотчилик, адабиётимизни юксалтиришдаги хизматлари учун ҳукуматнинг қатор нишон ва медаллари, «Ўзбекистон халқ шоири» унвони билан тақдирланди.

Катта маҳорат эгаси бўлган шоир, драматург, мақоланавис ва таржимон Рамз Бобожон шу кунларда 70 ёшга тўлган экан, биз бу сермаҳсул адабимизга сиқат-саломатлик, ижодида янги ютуқлар тилаб қоламиз.

Қудрат ЖУРАЕВ,
филология фанлари номзоди.

Болалар шоири — Усмон Носир номидаги мукофот совриндори

АБДУРАҲМОН Акбар — 1962 йили Янгийўл ноҳиясидаги Ниязобoш қишлоғида туғилган. 1987 йили Тошкент Давлат дорилфунунни журналистика куллиётининг кечки бўлимини тугатган. У «Эхтиёткор тошбақа» шеърый китоби учун Усмон Носир номида-

ги жумҳурият мукофоти билан тақдирланди. Биз умидли ижодкорни бу мукофот билан самимий қўллаб, унинг бундан кейинги ижодида ҳам улкан ютуқлар тилаймиз.
Қуйида Абдураҳмон Акбарнинг кичикинтойларга аталган янги туркум шеърлари билан танишасиз.

ОТА ЎГИЛ
— Катта бўлсам уйларга Гуллар расмин соламан.
— Унингчини битирсам, Мотоцикл оламан.
Акаларидан кўзин Уволмай кўнгли тўлиб,
Али дер:
— Мен яшайман
Отамдек ўзбек бўлиб...

«СЕМИРИШ»
— Бир кундаёқ юзларинг Қизарибди гунчадек.
Бир кундаёқ юзларинг Тўлишибди кулчадек.
Нима еб, нима ичдинг,
Яшрмасдан айт, қани?
Зора мен ҳам сендайин Семириб кетсам, Ғани?
— Қизарган юзларингга Қилаверма кўл ҳавас.
Менга ухшаб «семириш», Билсанг, осон иш эмас.
Кеча кўринолмадим Одамларнинг кўзига.

Сен яхшиси қулоқ сол Катталаринг сўзига.
Ўз вақтида овқатлап,
Ўз вақтида ухла, тур.
Ва иложи борича Арилардан нари юр.

ОМОННИНГ ОРЗУСИ
— Янги йилни ўрмонларда Кутардим топсам ижон,
— Қай бир оқшом акасига Шундай деб қолди Омон.
— Танлаб олиб бир арчани,
Уйинчоқлар тақардим.
Йўқ, йўқ, асло кесмас эдим,
Унга тўймай боқардим.
Элтар эдим қушларга дон,
Қўвилар учун қарам.
Нинолардин Янги йилни Улар билан шод, хуррам.
Урмонни сайр этингиз Тақлиф этиб барчани,
Асрар эдим кесилишдан Ақалли бир арчани...

АЁЗ ҲАҚИДА ШЕЪР
Тулар чизиб чиқсанг ҳам Ойналарга гулзор, ой,
Еқтиришмас одамлар Сени ҳануз, аёзвой.
Қор сингари қонингиз

Солмас қўшиқ-қуйларга.
Эшикларни ёпишар Қирмасни деб уйларга.
Нега шундайлигини Уйлаб кўрганисан ҳет?
Бир ёмон одатинг бор,
Уша одатингдан кеч.
Бас қилсанг чимчилашни Қулоқлару бурундан,
Сени ҳам ёшу қари Суяб қолади чиндан...

АЖОЙИБХОНА МАЙМУНЛАРИ
Қордиқ кунлар азалдан Кичикинтойларга байрам.
Бу кунларни орзиқиб Кутилар майжунлар ҳам.
Яқинроқ ўтиришар Улар шу кун тўр синга
Ва сочларни тарашар Тўшмоқ бўлиб расмга...

ЖАВОБСИЗ ЖАВОБ
— Раъно нега эшикки Етмасдан юрар?
Дафтар, ручка, пайпоғини Топмасдан юрар?
Десам, деди ойиси: (Жуда ҳорғин товуши)
— Илалшворсанг айтаман.
Қўйма ковушин.

ШОИР БИЛАН МУЛОҚОТ

ТОШКЕНТ Давлат аграр дорилфунунинда қизиқарли кеча ва учаршувлар мунтазам ўтказилиб турилади. Яқинда бу ерда СССР халқ депутати, Ўзбекистон халқ шоири, Ҳамза номидаги Давлат мукофотининг совриндори Абдулла Орипов билан учрашув бўлиб ўтди.
Учрашувни дорилфунун ректори, Ўзбекистон халқ ноиб Эркин Турдиевич Шайхов очиб, Абдулла Орипов ижодининг серқирралигини, унинг дилкаш инсон ва ажойиб жамоат арбоби эканлигини тўплаганларга мароқ билан сўзлаб берди.
Шундан сўнг ўзбек тили кафедрасининг ўқитувчиси Муҳсин Мўминов шоирнинг «Биринча муҳаббатим» шеърини ёддан айтиб берди. Кейин кутубхона ходими Қурбоний Каримова, 1-курс толиби Худойназар Воҳидов, 2-курс толиби Баҳодир Янгибоев ва бошқалар ўзларининг ижодларидан намуналар ўқидилар. СССР Журналистлар уюшмасининг аъзоси Ҳамид Ҳабибуллаевнинг фикр-мулоҳазалари ҳам Абдулла Ориповнинг ижодий ва ноиблик фаолиятига бағишланди.
А. МАҲКАМОВ.

Навоийхонлик давом этмоқда

МИР Алишер Навоий эътиборини «Сади Исхандрий» достонининг хотимасида: «Менинг асарларимни меҳр билан ўрганганлар — менинг фарзандларимдир», деб бежиз айтмаганди.

«АСАРЛАРИМНИ ЎРГАНГАНЛАР— ФАРЗАНДЛАРИМДИР»

Шоҳ Қули исми асраб олган ўғли бўлганлигини, у муганний-ғижжакчи бўлиб, бевосита Навоийнинг тарбияси ва таъсирида вожа етганлигини аниқлади.

Тошкент Давлат дорил-фунунининг доценти, филология фанлари номзода, шо-

ир Мухтор Худойқулов ўзининг Навоий газалига боғланган муҳаббатини ва янги қўшиқлари ҳамда қизқарли масаллардан ўқиди.

«Журналист Мўмин Қасим «Оҳангарон» рўзномасида Алишер Навоий тўғрисида бағишлаб чоп этилган мақола-ларга тўхталиб, шоир рубоий-ларида ҳамда «Алишер Навоий» драматизациясида Навоий монологини ўқиб берди.

Қ. МҮМИНОВ.

ЭЪЛОН

«ИСТИҚБОЛ» Ёшлар Маркази

В. И. Ленин номи Халқлар дўстлиги саройида 4, 5 ЯНВАРЬ СОАТ 14.00 ва 18.00 да хонанда

Охунжон МАДАЛИЕВ

ЯНГИ ЙИЛДА ЯНГИ ҚЎШИҚЛАР

КАТТА КОНЦЕРТГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«Қизилчи—89» тилловининг голдиби АБДУЛЛАЖОН АҚБАРОВ

Читталар соат 11.00 дан бошлаб сарой чиптахоналарида, метронинг «Пахтакор», «Октябрь инқилоби» ва «Максим Горький» бекатларида сотилмоқда.

«ИСТИҚБОЛ» Ёшлар Маркази ва Қизилчи яхшиликлар комбинати ҳошида «ЮЛДУЗ» маданий маркази ҳамкорликда 11 ЯНВАРЬ СОАТ 19.00 да, 12 ЯНВАРЬ СОАТ 15.00 ва 19.00 да

ЮЛДУЗХОНИМ АБДУЛЛАЕВНИНГ

КОНЦЕРТИНИ

Утказад. ДАСТУРДА: хонанда Донӣр МИРЗААХМЕТОВ, «Қизилчи—90» тилловининг дипломант Аважон ТОЛИБЖОНОВлар ИШТИРОК ЭТАДИЛАР.

«УЗМАННЕН» ДАВОЛАЙДИ

Янги шеърлар

КЕКСА ҒАЗАЛХОНЛАР ИЖОДИДАН

ЁР СЕНДЕК ТОПИЛМАС

Бу олам ичра ёр сендек топилмас, Жонинга озор бор, сендек топилмас. Бу хаста дилга наси даво бўлмай, Ер парво қилмас, зор сендек топилмас.

БЕГОНА ДЕМА

Ҳол сўраб бормадим мен, бегона дема, Остонамда сарсонмен, девона дема. Кочонангда чирқсан, парвананг булай, Мен борман, бегонани парвона дема.

ШИКОЯТ ҚИЛМАС

Яхши одам биронинг ҳеч ғийбат қилмас, Ҳар қанча ғам ҳисса ҳам шикоят қилмас. Эмон гап-сўз эшитиб қолса юқоқон, Уялтириб уни ҳижолат қилмас.

Султон РАСУЛНИ, меҳнат фахрийси.

Муштарий мулоҳазаси

«Тошкент ҳақиқати» бу йил жуда хайри ва долзарб мавзудаги туркум мақола-ларини чоп этмоқда. Очиғини айтганда, ўз даври мафкура-сининг қурбон бўлган етук олимларимиз, аробларимиз ҳақида «теша тегмаган» мақола-лар берилди.

«ОЛТИН ОЛМА, ДУО ОЛ»

шундай сўхбатлардан бири-да бўлиб, у ердаги пандно-малардан бирини ёниб олиш-ни лозим топдим. Маълумки, оилада фар-занд туғилганига 21 кун ту-лиши билан АҚИҶА мароси-ми ўтказилади.

Қадимда бир йингит бор экан. У уялиниди. Бир ўғиллик бўлибди. Ўз ери билан чаналоқни энг яхши одатлар билан тарбиялашни оруз қилди.

«Олтин олма, дуо ол» деган қиссада ҳам шундай ҳолатлар кўрилади. Ота урушда шахид бўлибди. Она эса бошқа турмуш қилмай, Ёлғиз ўғлини ота васият қилгандек, бор меҳри билан тарбиялай бошлабди.

«ОЛТИН ОЛМА, ДУО ОЛ»

«Олтин олма, дуо ол» деган қиссада ҳам шундай ҳолатлар кўрилади. Ота урушда шахид бўлибди. Она эса бошқа турмуш қилмай, Ёлғиз ўғлини ота васият қилгандек, бор меҳри билан тарбиялай бошлабди.

Бир кун бола мадрасадан уйга қайтиш чоғида ерда ётган халтанга топиб олинди. Халтанга уйга олиб келиб, онасига берилди. Она-бола халтани очиб қарашса, минг тилло бойлик экан.

«Утлим, ваъда қилинган юз тилловинг ўрнига 90 тилло берсам майлими?»

— Ўзингиз биласиз, отахон.

— Сансон тилло берсамчи?

— Ҳоҳлаганингиз, ихтиёр ўзингизда.

Ҳоким мунофотни ўн тиллогача туширибди. Вола бунга ҳам рози бўлибди. Ута тарбияли, ақлли боланинг бунчалки ваэминлигини қўрган ҳоким уни яна синамоқчи бўлиб дебди:

— Уғлим, тўққиз тиллога розимсан?

— Тақсир, ўзингиз биласиз, — деб жавоб бердиби бола.

Шундай қилиб бой бир тиллогача қамайтиргач, дебди:

— Болам, шу бир тилло-ни ҳам бермасам-да, балки дуо қилсам, Фақат бир шартим бор. Дуонинг овоз чинар-май, ўзингиз қиламан, майлими?

— Майли отахон, менга дуо ҳам бўлади, — дебди бола. Шунда ҳоким Ўзича шундай деган экан: «Бисоти-мида биргина қизим бор.

Эй Аллоҳ, қизимнинг тақдирини шу болага боғлагин. Бутун бойлигим, ҳовли — жойим қаршимдаги ақлли, доно болага насиб этсин!»

Тақдир тақозоси билан бола ҳам, қиз ҳам бағоят ёшга етибдилар. Ҳоким дуоли ижобатини қарангини, ақлли боланинг ишчи айнаи шу қизга тушибди. Совчи қўйибдилар. Туя-томоша билан йингит қизга уялиниди.

Шаҳар ҳокимини ҳамма боғливлари, ҳовли-жойларини кўчи ва қизга васият қилиб қолдирибди. Йингит эса ҳар сафар кекса қайночасининг дуосини эслаб, ёшличига олтин олмай, дуо олганидан доим мамнун бўлиб юрар экан.

Вахтӣр КАРИМОВ, муаллим.

Тошкентда фаоллият кўрсатаётган «Узманнен» даволаш маркази беморлар эътиборига сазовор бўлди. Қурия Халқ демократик республикасида келган энг малакали врачлар бу ерда иш-чиларини турли касаллик-лардан халос этмоқдалар. Марказда хизмат кўрсатаётган шифокорлар — тера-певтлар, гинекологлар, про-ктологлар ҳамда тиш касал-ликларини даволовчилардир. Уларнинг ҳаммаси музолажа-лар жараёнида яна билан да-волаш ҳамда усимликлардан тайёрланган дорилар билан шифо баҳин этиш усулига таянмоқдалар.

Марказда даволаш муддати 7—10 кундан иборат. Басъин сурункали касаллик-ларга эса 20—30 кун даво-мида муолажа олинб борилади. Варча шифокорларданги каби бу ерда ҳам энг аввало беморнинг касаллиги

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

ЭЪЛОНЛАР, БИЛДИРИШЛАР

Ўзбекистон ёшлар уйи, Ўзбекистон телевидениеси «Тошкент» студияси 28 декабрь соат 18.00 да «ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ САРОЙИДА ЖУМҲУРИЯТ ЕШ ХОНАНДАЛАРИНИНГ АНЪАНАВИЙ «КАМОЛОТ - 91» КҮРК ТАЛЛОВИ ҲОЛИВЛАРИНИНГ ҲИСОБОТ КОНЦЕРТИ

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ХАЛҚЛАР ДУСТЛИГИ САРОЙИДА 29 декабрь соат 18.00 да ДАВЛАТ УЙҒУР АШУЛА ВА РАҚС АНСАМЛИ ва ОЛМАОТА УЙҒУР ТЕАТРИНИНГ МИНИАТЮРА ҚИЗИҚЧИЛАРИ ИШТИРОКИДА КАТТА КОНЦЕРТ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА (ХАДРА МАКДОНИДА) 1991 ЙИЛИНИНГ 24 ДЕКАБРИДАН 1992 ЙИЛИНИНГ 12 ЯНВАРИГАЧА БОЛАЛАР, СИЗЛАР УЧУН! МАҚТАВ ҲУКУМЛАРИНИНГ ҚИШКИ ҒАЪТИ КУНЛАРИДА ҚОРВОВО, ҚОРҚИЗ ВА БОШҚА ЭР-ТАҚ ҚАҲРАМОНЛАРИ ИШТИРОКИДА «ЦИРКДА АРҶА» КАТТА ЦИРК ЭРТАК ТОМОШАЛАРИ НАМОИШИ ЭТИЛАДИ.

ССЖИ халқ артисти Ҳаким Зарипов раҳбарлигидаги «ЎЗБЕКИСТОН ПИГИТЛАРИ» ҒУРУҲНИНГ ЧИКИШЛАРИ Томошалар: 24, 25, 26, 27 декабрь соат 11, 13.30, 16.00 да. 28 декабрь соат 11, 13.30, 16, 18.00 да; 29—30 декабрь соат 16, 18.00 да; 31 декабрь соат 16.00 да; 1 январь соат 10, 16, 18.00 да; 2—7 январь соат 16, 18.00 да; 8—12 январь соат 10, 12, 14, 16, 18.00 да бошла-нади.

ТОШКЕНТ ХАҚИКАТИ МУАССИСЛАР, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ХАҚИКАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ. МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ХАҚИКАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ. МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ХАҚИКАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.